

Informații utile cu privire la cancerul profesional și prevenirea acestuia

Cancerul este considerat principala cauză a deceselor legate de muncă în UE. Anual, în UE 28 se înregistrează, conform estimărilor ILO, peste 100.000 decese provocate de cancerul profesional, ceea ce reprezintă 53% din decesele determinate de accidente de muncă și de bolile profesionale împreună. În România, aproximativ 50 de mii de oameni mor anual din cauza cancerului. Se estimează că în anul 2011 s-au produs 4233 de decese din cauza cancerului profesional. Costurile directe ale expunerii la substanțe cancerigene la locul de muncă în toată Europa sunt estimate la 2,4 miliarde de euro pe an.

Practic, toți oamenii pot fi expuși la agenți cancerigeni din când în când, ca de exemplu, la gaze de eșapament atunci când străbat străzi aglomerate.

În cazul expunerii la locul de muncă, riscul de a dezvolta cancer este însă mult mai mare. Mulți lucrători sunt expuși zilnic, mulți ani, la niveluri ridicate de substanțe cancerigene. Este important să se menționeze că expunerea la substanțe cancerigene în sine nu este, în general, singurul factor care contribuie la dezvoltarea cancerului la un muncitor. Pentru cele mai multe substanțe cancerigene, contează modul în care lucrătorul este expus, de exemplu, prin inhalare sau prin contact cutanat, la ce concentrații și pentru cât timp. De asemenea, moștenirea genetică și biologică a muncitorului și stilul său de viață pot contribui la dezvoltarea cancerului. Cu toate acestea, expunerea profesională la substanțe cancerigene este un factor major de risc cancerigen și, prin urmare, sunt necesare soluții inteligente pentru a reduce expunerea la agenți cancerigeni la locul de muncă.

Pentru reducerea numărului de cazuri de cancer la locul de muncă **Inspectoratul Teritorial de Muncă Neamț** își propune să intensifice măsurile de prevenire și de educare care vizează creșterea gradului de sensibilizare a cetățenilor cu privire la normele și la procedurile de sănătate și securitate, utilizând „armele” noastre specifice: furnizarea de informații pentru sensibilizarea și conștientizarea actorilor prevenirii puse la dispoziție pe site-ul instituției și inspecției la locurile de muncă în care lucrătorii pot fi expuși la agenți chimici cancerigeni.

Informăm publicul, angajatorii și angajații că o substanță sau un amestec de substanțe este cancerigenă atunci când există date certe că expunerea la aceasta produce cancer sau crește incidența acestuia la om, ca de exemplu: *benzenul, azbestul, anhidrida arsenioasă, benzidina, trioxidul de crom, clorura de vinil, nichelul (compuși), gudronul, pulberea de lemn de esență tare etc.*

Există, de asemenea, agenți cancerigeni care sunt suspecți de a fi cancerigeni umani, ca de exemplu: *fibra de sticlă, oxidul de etilenă, acrilamida, acrilonitrilul, benzopirenul, hidrazina, diazometanul, beriliul, bicromații, cadmiul (compuși), sulfatul de etil ș.a.*

INSPECȚIA MUNCII

INSPECTORATUL TERITORIAL DE MUNCĂ NEAMȚ

Diferite tipuri de agenți cancerigeni pot provoca **diferite tipuri de cancer**, ca de exemplu: *cancere ale tractului digestiv*, cum ar fi *cancerul de stomac* sau *cancerul de colon*, pot fi cauzate și de azbest și de plumb, pentru a numi doar două. *Cancerul pulmonar* este cel mai frecvent cauzat de dioxidul de siliciu, crom, azbest sau gaze diesel.

Substanțe cancerigene se folosesc în multe **activități economice** cum ar fi: *agricultură, industria extractivă, coafor, laboratoare de cercetare, construcții, gaz, șantiere navale, industria petrolieră, petrochimie, tratamente ale metalelor, transporturi feroviare, imprimării, transporturi aeriene, industria ceramică, industria textilă, industria materialelor plastice, activități care utilizează fibrele minerale și artificiale, sectorul sanitar, industria lemnului, industria de parfumuri, industria de pielărie, industria sticlei, industria cauciucului etc.*

Pentru substanțele și amestecurile cancerigene care sunt comercializate pe eticheta lor apare o pictogramă cu o siluetă umană și cuvântul **Pericol**.

În cazul lucrătorilor riscurile pentru siguranța și sănătate trebuie eliminate sau reduse la minimum. Angajatorii trebuie să identifice și să **evalueze riscurile** pentru lucrători asociate cu expunerea la agenți cancerigeni și trebuie să prevină expunerea lor atunci când riscurile apar. Dacă este posibil, substanța cancerigenă trebuie înlocuită cu o alternativă mai puțin periculoasă. În caz contrar, agenții cancerigeni, în măsura în care este posibil din punct de vedere tehnic, trebuie să fie fabricați și utilizați într-un sistem închis pentru a preveni expunerea lucrătorilor. Se menționează că, în general, expunerile semnificative au loc cu ocazia activităților de întreținere și reparații care se desfășoară ocazional. Prin urmare, lista nominală trebuie să cuprindă și aceste activități care pot dura o oră, o lună etc.

În cazul în care acest lucru nu este posibil, expunerea lucrătorilor trebuie să fie redusă cât mai mult posibil printr-o serie de **măsuri**, cum ar fi: *limitarea cantităților de agenți cancerigeni manipulate la locul de muncă, limitarea numărului de lucrători expuși sau susceptibil a fi expuși, evacuarea agenților cancerigeni de la sursă prin ventilație locală sau generală, măsurarea concentrațiilor de agenți cancerigeni din aer pentru detectarea precoce a expunerilor anormale, aplicarea unor proceduri și a unor metode de muncă adecvate, aplicarea de măsuri igienico-sanitare, delimitarea și semnalizarea corespunzătoare a zonelor de risc, montarea de dispozitive pentru situații de urgență, depozitarea, manipularea și transportul agenților cancerigeni și a deșeurilor în recipiente etanșe și etichetate clar ș.a.* Evaluarea riscurilor și măsurile de prevenire și protecție care se pun în practică trebuie să țină cont de persoanele vulnerabile existente în companie: *tineri, femei gravide sau care alăptează, lucrători cu afecțiuni cronice pentru care există contraindicații medicale etc.*

Alte obligații care revin angajatorilor: ținerea la zi a unei liste nominale a lucrătorilor implicați în activitățile pentru care rezultatele evaluării de risc evidențiază un risc pentru sănătatea sau securitatea

INSPECȚIA MUNCII

INSPECTORATUL TERITORIAL DE MUNCĂ NEAMȚ

lor, cu precizarea expunerii la care ei au fost supuși; asigurarea de examene medicale profilactice detaliate în funcție de expunerea profesională care conțin examenele clinice, de laborator și paraclinice precum și contraindicațiile medicale specifice multor agenți cancerigeni; impunerea unor interdicții privind servirea mesei, a băuturilor și fumatului în zonele de lucru în care există riscul contaminării cu substanțe cancerigene; punerea la dispoziție a grupurilor sanitare și a dușurilor suficiente.

Pentru unele activități (de ex. curățenia, întreținerea) este posibilă și previzibilă o creștere sensibilă a expunerii, de aceea pe lângă măsurile tehnice și de protecție colectivă se impune ca lucrătorii care desfășoară astfel de activități să dispună de echipament individual de protecție adaptat riscurilor și să poarte corect acest echipament atât timp cât expunerea persistă.

Pentru toate situațiile angajatorul trebuie să ia măsurile corespunzătoare pentru ca fiecare lucrător să primească o pregătire suficientă și adecvată, bazată pe toate cunoștințele disponibile, în special sub formă de informații și instrucțiuni despre: riscurile potențiale pentru sănătate (inclusiv riscurile adiționale cauzate de consumul de tutun, măsurile care trebuie luate pentru prevenirea expunerii, regulile de igienă, purtarea și utilizarea EIP, procedurile în caz de incidente și pentru prevenirea acestora, etichetarea clară și lizibilă a ambalajelor și a instalațiilor care conțin agenți cancerigeni, informațiile cuprinse în lista nominală care îl privesc personal, informațiile colective anonime despre rezultatul examenelor medicale.

Demersul instituției noastre susține sloganul *Zilei mondiale de luptă împotriva cancerului de anul acesta: Să învingem cancerul mai curând! (Let's beat cancer sooner!)*.

România a adoptat ziua de 4 februarie ca Ziua luptei împotriva cancerului prin Legea nr. 274/2015.

01.02.2017

Ioan Popescu

Inspector șef

Inspectoratul Teritorial de Muncă Neamț